

เรียนรู้อะไรบ้าง จากการ์ตูน (ญี่ปุ่น)

ตอนที่ 23 การทำงานของคนญี่ปุ่น

ในเทศกาลหิมะซัปโปโร (SAPPORO SNOW FESTIVAL) ซึ่งปีนี้จัดเป็นครั้งที่ 73 ระหว่างวันที่ 4 ถึง 11 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ภายในเทศกาลจะมีประติมากรรมหิมะของ Yudias Velgear จากการ์ตูน YU-GI-OH! GORUSH!! ด้วย [1] อธิบายเพิ่มเติมว่า โลกของการ์ดเกมยูกิ ยังมีการ์ตูนหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การ์ตูน YU-GI-OH! GORUSH!! ฉายทางช่อง TV Tokyo ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2565 [2]

กลับมาเล่าถึงประวัติของเทศกาลหิมะซัปโปโร เทศกาลนี้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1950 เมื่อนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายในท้องถิ่นได้ติดตั้งประติมากรรมหิมะ 6 ชิ้นในสวนโอโดริ (大通公園) ในปี ค.ศ. 1996 เทศกาลหิมะซัปโปโรครั้งที่ 47 เปิดรับความคิดเห็นเกี่ยวกับประติมากรรมหิมะของประชาชนจากนักเรียนประถม มัธยมต้นและมัธยมปลายในประเทศ และต่างประเทศผ่านทางอินเทอร์เน็ต งานครั้งนั้นมีผู้เข้าชมงานถึง 2 ล้าน 4 หมื่น 4 พัน คน ในปี ค.ศ. 2021-2022 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ

ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงต้องมาจัดงานแบบออนไลน์ ก่อนจะเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประเทศไทยก็มีทีมไปคว้าแชมป์แกะสลักหิมะเป็นรูปเต่าทะเล สะท้อนอนาคตสัตว์ทะเลขึ้นที่ทุกคนต้องดูแลรับผิดชอบและส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในงาน International Snow Sculpture ครั้งที่ 47 จัดขึ้นภายใต้เทศกาลหิมะซัปโปโรครั้งที่ 71 [3-4]

ท้ายสุดของช่วงพักทนายประจำเดือน ผมขอเก็บตกอีเวนท์ของเดือนมกราคมที่ผ่านมา ทาง 東京国立博物館 Tokyo National Museum ตรงอุเอโนะจัดงาน Our National Treasures : 150 Years in the Future (ワタシの宝物、ミライの宝物 150年後の国宝展) ระหว่างวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึง 29 มกราคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา [5] เป็นการจัดแสดงว่า สิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวันของเรา อีก 150 ปีข้างหน้าก็จะกลายเป็นโบราณวัตถุ เป็นศิลปะ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ สำหรับประเทศญี่ปุ่นแล้ว การ์ตูน เกม และอีกเรื่องราวมากมาย ผมเลยนำภาพในงานบางส่วนมาให้ชมกัน เสียดยายที่ไม่ได้แนะนำให้อ่านก่อนทำงานจะจบลง

อำพัน เหล่าสุนทร
นักวิจัยอิสระ

รูปที่ 1 ตึกภายนอกและภายในที่จัดแสดงงาน Our National Treasures : 150 Years in the Future

การทำงานของคนญี่ปุ่น

สำหรับตอนที่ยกเรื่องการทำงานของ คนญี่ปุ่นขึ้นมา เพราะว่าผมลองย้อน ดูการ์ตูนต่างโลก 異世界 แล้วพบว่า หลายเรื่องเลยที่เป็นการตายจากโลกหนึ่ง แล้วไปเกิดในอีกโลกหนึ่ง โดยสาเหตุจาก การทำงานหนักแล้วเสียชีวิต ซึ่งเราจะเรียก การตายแบบนี้ว่า 過労死 คาโรชิ karoshi ผมจะขออธิบายความหมายในตอนท้าย การ์ตูนหลายเรื่องก็ถูกสร้างเป็นอนิเมะ แล้ว ทั้ง 異世界薬局 (Parallel World Pharmacy) 神達に拾われた男 (By the Grace of the Gods) ต่างก็มาจากโลกเก่า แล้วเริ่มชีวิตที่ 2 ใหม่ในต่างโลก แน่นอน ว่ายังมีการ์ตูนต่างโลกอีกหลายเรื่องที่เป็น เรื่องราวที่เกี่ยวกับการทำงานในบริษัทที่ เรียกกันว่า ブラック企業 ซึ่งคือบริษัทที่ไม่ทำตามกฎหมายแรงงาน ทำให้คนงาน ไม่มีการได้พัก หรือได้ค่าแรงที่ต่ำกว่าที่ กฎหมายกำหนดไว้

การ์ตูนต่างโลกเป็นการ์ตูนที่มักจะ มาจากนิยายในอินเทอร์เน็ตย่อมสะท้อน ปัญหา ความรู้สึกของผู้คนได้รวดเร็ว เพราะ ฉะนั้นปัญหาเรื่องการทำงานในสังคมญี่ปุ่น

รูปที่ 3 มุมแสดง Gundam

รูปที่ 2 มุมแสดง Tamagotchi ในยุคต่าง ๆ

ก็เป็นหัวข้อหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงในนิยายแบบนี้ ด้วย แล้วสาเหตุของการทำงานแบบ 過労死 อาจจะเป็นเพราะประเทศญี่ปุ่นถูก ขนานนามว่า ผลผลิตภาพแรงงานต่ำสุดใน กลุ่ม G7 หรือในกลุ่ม OECD ก็ลำดับที่ 23 จากการสำรวจโดย Japan Productivity Center พบว่าเหตุผลที่มักอ้างถึงบ่อยที่สุด คือ “มีงานที่ไม่จำเป็นจำนวนมาก” ถัดมา มีหลายกรณีที่ “ค่านิยมและวิธีการทำงาน ของบริษัทไม่เปลี่ยนไปจากเดิม” แต่ในทาง กลับกัน บางคนคิดว่า ฉันทำงานมากจน ไม่ไหวแล้ว และรู้สึกแย่ที่โดนบอกว่าผลผลิตภาพ แรงงานของฉันต่ำ [6] สำหรับผมแล้ว เคยได้ยินจากคนรู้จักว่าคนที่ทำงานด้วยกัน บางทีก็ไม่มีงานทำ ก็เลยเปิด-ปิด โฟลเดอร์ ในคอมไปเรื่อย ๆ เพราะเล่นโทรศัพท์มือถือ หรือทำอย่างอื่นไม่ได้ จริง ๆ ปัญหาเรื่อง การทำงานของคนญี่ปุ่นก็มีเรื่องโครงสร้าง ทางสังคม วัฒนธรรมและอื่น ๆ ผสมกัน อยู่ เราในฐานะคนอ่านการ์ตูนก็เรียนรู้จาก สภาพสังคมของคนญี่ปุ่นได้ ได้ทั้งความ สนุกและความรู้ไปในตัวและหวังว่าเราจะ ไม่เป็นแบบนี้แน่ครับ

สุดท้ายของแนะนำคำศัพท์เรื่อง 過労死 คาโรชิ karoshi อย่างเป็นทางการ จากกระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และ สวัสดิการ ประเทศญี่ปุ่น ความหมาย ของการเสียชีวิตจากการทำงานหนักเกิน

ไป หมายถึงการเสียชีวิตที่เกิดจากโรค ทางสมองหรือหัวใจเนื่องจากภาระงานมาก เกินไป หรือความผิดปกติทางจิตเนื่องจาก ภาระทางจิตใจที่รุนแรงในการทำงาน และโรคเหล่านี้ [7] กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ ประเทศญี่ปุ่น มีนโยบายให้ประชาชนความเข้าใจเกี่ยวกับ คาโรชิและการป้องกันให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เป็นเรื่องของความกังวลส่วนตัวสำหรับ พลเมืองทุกคนและตระหนักถึงสังคมที่มี “คาโรชิเป็นศูนย์” โดยทุกเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี จะเป็นเดือนตระหนักถึงการ ป้องกันคาโรชิ (過労死等防止啓発月間)

แหล่งอ้างอิง

- [1] <https://www.snowfes.com>
- [2] <https://www.tv-tokyo.co.jp/anime/yugioh-gorush/>
- [3] <https://www.facebook.com/osotho/posts/10157643466665169>
- [4] <https://www.thailandtravel.or.jp/news/63924/>
- [5] <https://150ourtreaure.jp/>
- [6] <https://toyokeizai.net/articles/-/622627>
- [7] https://www.mhlw.go.jp/seisakunitsuite/bunya/koyou_roudou/roudoukijun/karoushizero/index.html